

| Titulació                        | Tipus | Curs |
|----------------------------------|-------|------|
| Història                         | OT    | 4    |
| Ciència, Tecnologia i Humanitats | OT    | 4    |

## Professor/a de contacte

Nom: Manuel Santirso Rodriguez

Correu electrònic: manuel.santirso@uab.cat

## Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

## Prerequisits

Cap

## Objectius

S'hi descriu l'evolució econòmica i social del món occidental durant els segles XIX i XX a partir dels canvis en la demografia, l'estructura econòmica, el pensament econòmic, l'acció dels Estats i l'impacte ecològic. Primer, es para atenció al trànsit del feudalisme desenvolupat al capitalisme, amb els processos d'industrialització i urbanització; segonament, s'aborda l'era del capitalisme monopolista, amb la segona industrialització i l'imperialisme; en tercer lloc, es caracteritzen els grans sistemes econòmics del segle XX, el capitalisme i el socialisme, en versió desenvolupada i no; a la fi es dibuixa una panoràmica de l'evolució socioeconòmica de les darreres dècades.

## Competències

Història

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments de l'anàlisi històrica.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar-ne críticament el desenvolupament.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Ciència, Tecnologia i Humanitats

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Construir discursos sobre el coneixement científicotècnic utilitzant els recursos lingüístics propis de l'argumentació.
- Demostrar capacitat d'organització i planificació, que permeti l'adaptació a problemes o situacions noves.
- Desenvolupar i comunicar oralment i per escrit els objectius i resultats de projectes de recerca sobre ciència, tecnologia i societat utilitzant tècniques de gestió de la informació científica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica o ètica.
- Reconèixer la dimensió política, social i cultural del desenvolupament de la ciència i la tecnologia en les diferents etapes històriques.
- Utilitzar de manera crítica les eines digitals i interpretar fonts documentals específiques.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar els principals moviments socials i polítics dels segles XIX i XX.
3. Aplicar coneixements a entendre els agents i actors econòmics, el que en determina el comportament i com interactuen entre si.
4. Aplicar coneixements per avaluar com els canvis en el marc institucional alteren el comportament dels agents econòmics i els resultats econòmics obtinguts.
5. "Aplicar coneixements per comprendre el funcionament de l'economia des de la dimensió nacional: les institucions marc com els sistemes productiu, fiscal i monetari; la definició i aplicació dels drets de propietat, i l'accés a la informació; i saber valorar com aquests elements determinen els equilibris de mercat i l'impacte de les polítiques econòmiques."
6. Aplicar coneixements per entendre els factors que han donat lloc al fenomen de la globalització i comprendre les bases polítiques i econòmiques de la globalització, així com els efectes d'aquesta sobre la societat i la política contemporànies.
7. Aplicar coneixements per entendre la transformació de la societat i les regles de convivència al llarg del temps; com s'han anat transformant la sobirania, els drets i llibertats, la divisió de poder, les ideologies i les creences, i quin és el paper dels grans moviments socials.
8. Aplicar coneixements per entendre l'origen, l'evolució i la configuració actual de les institucions que regeixen l'economia mundial d'avui, i saber com i per què es van crear i com contribueixen a sostenir i fer funcionar el sistema institucional actual.
9. Aplicar coneixements per fer previsions 'ceteris paribus' sobre l'impacte d'intervencions en els resultats econòmics, calibrar els efectes no desitjats i entendre la lògica entre instruments, objectius i magnituds, i la seva codeterminació de la política econòmica.
10. Aplicar coneixements que ajuden a comprendre com interactuen els actors i agents econòmics de diferents nacions entre si; la causa, l'efecte i les polítiques relacionades amb el moviment de persones, béns, capitals i idees, i els mecanismes de transmissió de xocs en una economia integrada caracteritzada per una elevada interdependència.
11. Aplicar coneixements que ajudin a entendre el paper de l'estat en la globalització: l'autonomia de l'estat, la seva capacitat per establir la fiscalitat, l'estat del benestar i el suport de les coalicions socials.
12. Aplicar coneixements que permeten comprendre les bases polítiques del desenvolupament econòmic, amb referència especial a l'herència colonial, l'efecte dels ajuts al desenvolupament i la corrupció.
13. Aplicar coneixements sobre la interrelació entre mercats i política i sobre com la política regula l'economia i com l'economia condiciona la presa de decisions política.
14. Aprendre de manera autònoma.
15. Comprendre els enfocaments, models analítics i conceptes fonamentals de la teoria política.
16. Comprendre que les ideologies tenen un impacte significatiu en els moviments polítics i socials, tant passats com presents.
17. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.

18. Conèixer els fonaments teòrics dels diferents corrents de la historiografia.
19. Conèixer els temes i trets característics de les grans tradicions ideològiques i, especialment, dels corrents ideològics clàssics.
20. Demostrar el domini de coneixements avançats i una comprensió dels aspectes teòrics i pràctics i de la metodologia de treball en el camp dels estudis internacionals amb una profunditat que arribi fins a l'avantguarda del coneixement.
21. Demostrar el domini de coneixements avançats i una comprensió dels aspectes teòrics i pràctics i de les metodologies de treball pròpies de les humanitats, de manera que s'assoleixi un nivell elevat en la generació de coneixements.
22. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
23. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
24. Identificar les necessitats formatives pròpies en el camp d'estudi i entorn laboral o professional propis i organitzar l'aprenentatge propi amb un alt grau d'autonomia en tota mena de contextos (estructurats o no).
25. Llegir i interpretar els documents històrics generats a l'època contemporània.
26. Llegir i interpretar els documents històrics generats en l'època contemporània.
27. Mitjançant arguments o procediments elaborats i sustentats per un mateix, aplicar els coneixements adquirits, la comprensió d'aquests i la capacitat de resolució de problemes en àmbits complexos que concerneixen les humanitats, incloses les activitats professionals especialitzades que requereixen idees creatives i innovadores.
28. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
29. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
30. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
31. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
32. Recopilar i interpretar dades i informacions sobre les quals fonamentar les conclusions pròpies incloent-hi, quan calgui i sigui pertinent, la reflexió sobre assumptes d'indole social, científica o ètica en l'àmbit de les humanitats.
33. Recopilar i interpretar dades i informacions sobre les quals fonamentar les conclusions pròpies incloent-hi, quan calgui i sigui pertinent, la reflexió sobre assumptes d'indole social, científica o ètica en l'àmbit dels estudis internacionals.
34. Saber articular els coneixements històrics amb els generats per les humanitats i per les diferents ciències socials i jurídiques.
35. Saber buscar bibliografia històrica i historiogràfica en repertoris i catàlegs i localitzar fonts primàries i secundàries a la xarxa.
36. Saber sintetitzar, analitzar i explicar informació complexa (qualitativa i quantitativa) relativa a cultures, espais geogràfics, grups socials, ordenacions legals i períodes històrics diferents.
37. Ser conscient de les exigències organitzatives i temporals de l'elaboració de treballs escrits.
38. Tenir familiaritat amb les eines conceptuals bàsiques de la sociologia, l'antropologia, l'economia i la ciència política.
39. Tenir una visió global de les diferents metodologies de la historiografia.
40. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
41. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.

## Continguts

### PART 1: LA TRANSFORMACIÓ ECONÒMICA D'ÈPOCA CONTEMPORÀNIA (1750-1850)

- 1.1. Els canvis demogràfics
- 1.2. Les reformes agràries: propietat i tecnologia
- 1.3. Les primeres industrialitzacions
- 1.4. La urbanització

1.5. L'Estat fiscal-militar

1.6. Els economistes clàssics

## PART 2: EL ZENIT DEL CAPITALISME (1850-1918)

2.1. Les relacions comercials internacionals

2.2. Imperialisme i colonialisme: l'economia-món

2.3. La segona industrialització

2.4. Els inicis de l'Estat tutelar

2.5. Entre natura i cultura

2.6. Corrents del pensament econòmic

## PART 3: CONTESTACIÓ I REAFIRMACIÓ (1918-2000)

3.1. Els models alternatius: socialisme i feixisme

3.2. El subdesenvolupament

3.3. L'Estat del benestar

3.4. El neoliberalisme econòmic

3.5. El neocapitalisme i el balanç ambiental

3.6. Els reptes socioeconòmics d'avui

## Activitats formatives i Metodologia

| Títol                                                                                                                    | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|---------------------------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                                                         |       |      |                                             |
| Classes teòriques                                                                                                        | 45    | 1,8  | 2, 5, 7, 10, 15, 16, 18, 19, 25, 29, 38, 39 |
| Tipus: Supervisades                                                                                                      |       |      |                                             |
| Tutories                                                                                                                 | 15    | 0,6  | 1, 17, 24, 27, 28, 29, 34                   |
| Tipus: Autònomes                                                                                                         |       |      |                                             |
| Confecció de dossier-treball final                                                                                       | 15    | 0,6  | 14, 21, 22, 25, 28, 30, 32, 36, 41          |
| Estudi personal                                                                                                          | 50    | 2    | 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 23, 30, 31   |
| Lectura de textos. Redacció de treballs. Preparació de comentaris orals i seminaris. Recerca de informació bibliogràfica | 10    | 0,4  | 14, 17, 20, 26, 28, 30, 32, 35, 37, 40,     |

Classes teòriques dirigides pel professor, en la mesura que les circumstàncies sanitàries ho permetin. En cas contrari, s'empraran fórmules no presencials alternatives.

Sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor.

Lectura comprensiva i analítica de textos.

Realització d'exercicis pràctics, treballs i comentaris analítics.

Utilització exhaustiva de recursos en xarxa com a vehicle de comunicació (Aula Moodle) o com a fons d'informació (Internet)

Estudi personal.

Es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Només es podrà entrar a l'aula durant els primers 5 minuts de la classe i només se'n podrà sortir durant els darrers 5 minuts de classe. No es podrà consumir menjar ni begudes durant la classe. No es podrà consultar el telèfon mòbil mentre duri la classe. Qualsevol excepció degudament justificada a aquestes normes ha de rebre explícitament l'aprovació prèvia del professor de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

## Avaluació

### Activitats d'avaluació continuada

| Títol                        | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                         |
|------------------------------|-----|-------|------|----------------------------------------------------------------------------------|
| Dossier de pràctiques finals | 25% | 4,7   | 0,19 | 1, 2, 5, 7, 10, 14, 17, 22, 24, 27, 28, 30, 31, 32, 34, 40                       |
| Examen final                 | 50% | 1,3   | 0,05 | 2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 31, 33, 36, 39, 40 |
| Pràctiques de seminaris      | 25% | 9     | 0,36 | 16, 17, 20, 22, 25, 26, 28, 29, 30, 32, 35, 37, 38, 40, 41                       |

En cas que les proves no es puguin fer presencialment, s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB, sempre assegurant que tot l'estudiantat hi podrà accedir.

Es considerarà un/a alumne/a "No avaluable" si ha lliurat menys del 33% de les evidències avaluables del total de l'assignatura.

Per participar en la recuperació, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui, com a mínim, a dos terços de la qualificació total (AVALUACIÓ CONTÍNUA), o bé haver lliurat totes les proves previstes (AVALUACIÓ ÚNICA). Quant a això, el professor responsable de l'assignatura no estableix una nota mínima en la mitjana de l'assignatura. La recuperació consistirà a un examen sense materials de suport; la nota màxima que s'hi podrà obtenir és de 5,0.

L'alumnat tindrà dret a revisar els resultats de les proves realitzades. El professor establirà oportunament els mecanismes per fer-ho.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

#### AVALUACIÓ ÚNICA:

- Examen final 70%.
- Treball quadrimestral 30%.

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada.

En aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà de: (i) identificar quines parts han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

## Bibliografia

#### Bibliografia general i obligatòria

CAMERON, Rondo. *Historia económica mundial, desde el Paleolítico hasta el presente*. Madrid: Alianza Editorial, 2000 (4a) (disponible en xarxa).

FERGUSON, Niall. *Dinero y poder en el mundo moderno, 1700-2000*. Madrid: Taurus, 2001.

KINDLEBERGER, Charles P., *Problemas históricos e interpretaciones económicas. Estudios de historia financiera*. Barcelona: Crítica, 1993.

LANDES, David. *La riqueza y la pobreza de las naciones*. Barcelona: Crítica, 2018 (4a) (disponible en xarxa).

TORTELLA, Gabriel. *Introducción a la economía para historiadores*. Madrid: Tecnos, 1986.

WALLERSTEIN, Immanuel. *El capitalismo histórico*. Mèxic: Siglo XXI, 1988 (disponible en xarxa).

ZAMAGNI, Vera. *Historia económica de la Europa contemporánea: de la revolución industrial a la integración europea*. Barcelona: Crítica, 2004 (disponible en xarxa).

#### Bibliografia d'ampliació

BAIROCH, Paul, *De Jericho à Mexico: villes et économie dans l'histoire*. París: Gallimard, 1985.

BELTRÁN, Lucas, *Historia de las doctrinas económicas*. Barcelona: Teide, 1989 (4ª).

CIPOLLA, Carlo M., *Historia económica de la población mundial*. Barcelona: Crítica, 2000 (8a).

GALBRAITH, John K., *Un viaje por la economía de nuestro tiempo*. Barcelona: Ariel, 1984 (en paper i e-book a la Biblioteca).

LACOSTE, Yves, *Geopolítica. La larga historia del presente*. Madrid: Síntesis, 2009.

LICHTEIM, George, *Breve historia del socialismo*. Madrid: Alianza editorial, 1979 (3a).

LINDERT, Peter H., *Economía internacional*. Barcelona: Ariel, 1994.

LIVI BACCI, Massimo, *Historia de la población europea*. Barcelona: Crítica, 1999.

MARIS, Bernard, *Carta abierta a los gurús de la economía que nos toman por imbéciles*. Barcelona: Granica, 2001.

PIKETTY, Thomas, *El capital en el siglo XXI*. Madrid, Fondo de Cultura Económica, 2014.

POUNDS, Norman. J. G., *Geografía histórica de Europa*. Barcelona: Crítica, 1990.

SKIDELSKI, Robert, *John Maynard Keynes*. Barcelona: RBA, 2013.

Mireu [https://ddd.uab.cat/pub/guibib/112365/modelchicago\\_a2021a.pdf](https://ddd.uab.cat/pub/guibib/112365/modelchicago_a2021a.pdf)

## Programari

Paquet Microsoft Office, especialment Excel.

## Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

| Nom                      | Grup | Idioma   | Semestre            | Torn      |
|--------------------------|------|----------|---------------------|-----------|
| (PAUL) Pràctiques d'aula | 1    | Espanyol | primer quadrimestre | matí-mixt |
| (TE) Teoria              | 1    | Espanyol | primer quadrimestre | matí-mixt |